



פרשת קורח

נושא השבוע: ענווה וגאווה

מה פרשה

- **קרח ועדתו** – מרד נגד משה ואהרן שבראשו עמדו קרח משבט לוי ודתן ואבירם משבט ראובן. כנראה היו שתי קבוצות מורדים - לווים וקרח בראשם, אשר קינאו באהרן כיוון שלו ולבניו ניתנה הכהונה. ובני שבט ראובן שקינאו בלווים שניתן להם מעמד מיוחד בתוך העם. ה' הביא עונש למורדים – הם נשרפו באש אלוהים ונבלעו באדמה, וה' הראה באותות כי בחר בשבט לוי ובאהרן.
- **חובות וזכויות של כוהנים ולווים** – בני ישראל שחזו במות הנשיאים נתקפו בהלה ופחד מפני המשכן ולא העזו להתקרב אליו. כדי להרגיעם ניתנה הבטחה שמכאן ואילך הכוהנים והלווים יישאו באחריות במקרה של פגיעה בקדושת המשכן.



נושא השבוע

הנושא "ענווה וגאווה" נבחר בהשראת תוכן המרד. הלווים טענו "רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (המילה "תתנשאו" מלשון "נשיא", ומשמעות הדברים אולי –מדוע "תשחקו" את תפקיד הנשיאים?). בני שבט ראובן טענו: "המעט כי העליתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר כי תשתרר עלינו גם תשתרר?" (השורש ש.ר.ר. בבניין התפעל משמעו – ליטול לעצמך את תפקיד המושל). שתי הקבוצות חשבו כי משה נוהג בשתלטנות. במקום אחר נאמר על משה "והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה". מדובר באירוע דומה שבו טענו מרים ואהרן כלפי משה: "הרק אך במשה דיבר ה'! הלא גם בנו דיבר!". בשני המקרים מעמיד ה' את המורדים על טעותם ומוכיח להם כי משה נבחר על ידי ה' ואין במנהיגותו מעשה של התנשאות. ניתן לפתוח את הדיון בכיתה בשאלה: מה גרם ללווים ולבני שבט ראובן להתמרד?

נושאים לשיחה

ניתן לשאול כיצד נבחר מנהיג/ה לכיתה ("מלך" או "מלכה")? האם כולם מסכימים עם ה"הכתרה"? האם הוא מתנשא מעל אחרים?
גאווה – ניתן לדון בשאלה: מה זו גאווה? האם גאווה היא מידה רעה? מדוע אנו נרתעים ממי שמתפאר בעצמו? אפשר לדבר על ההבדל בין הכרת ערך עצמי (דבר חשוב והכרחי לצמיחה), לבין הצורך להוכיח לסביבה את מעלותי. ההכרה בערך עצמי, מביאה להכרה בערך חברי ובכך שלכל אחד יש מיוחדות, אולם גאווה עלולה להביא התנשאות.
ענווה – ניתן לדון בשאלה: מהי ענווה? כיצד מתנהג אדם שחי בענווה? חשוב להדגיש כי ענווה איננה ביטול עצמי. ניתן לשאול, האם ניתן לרכוש ענווה? ניתן לשוחח על התובנה כי אנו בני אדם ולא כל-יכולים, והידיעה שכל אחד שווה לחברו ומיוחד בפני עצמו מאפשרת את מידת הענווה.

א

חז"ל שואלים: מדוע האדם נברא ביום האחרון לבריאת העולם? במדרש שלפנינו מופיעה אחת משתי תשובות מנוגדות שניתנות על ידי חז"ל. תשובה אחת היא שהכל נברא למענו, והוא בא אל עולם מוכן ומתוקן לרווחתו. התשובה במדרש השבוע פונה אל יצר ההתנשאות של האדם מעל היקום ואל התחושה שהוא "נזר הבריאה". לפי

ד

הדרשן, אין בכל אלו כדי להקנות לאדם יתרון בעיני האלוהים. שכן, אפילו חיה זעירה, שאנו תופשים אותה כטורדנית ומיותרת, קדמה לאדם בבריאת העולם. בדיון עם התלמידים כדאי לשים דגש על דברים שהאדם מתגאה בהם: האם תמיד הם מועילים ומפתחים את העולם? אולי באמת היתוש עליון עלינו בכך שהוא אינו הורס

ר

את האיזון האקולוגי, אינו רוצח, גונב, או משקר. היתרונות שלנו עלולים בקלות להפוך לחסרונות ודווקא בעטיים אנחנו צריכים יותר להיזהר במעשינו. לא להתגאות במה שניתן – כי זה לא בזכותנו, אלא לדעת להשתמש ביכולות שלנו בצורה נכונה. זו

ש

הזדמנות להדגיש שגם בתוך החברה שלנו מי שנולד מוכשר יותר, עשיר יותר או יפה יותר אינו עליון על אחרים. ה"עליונות" עשויה להיות חיובית רק אם היא תבטא את השיאים האנושיים שאנו מגיעים אליהם בזכות עצמנו!



ישנו מאמר חסידי: "אמר רבי שמחה בונם לתלמידיו: כל אחד צריך שיהיו לו שני כיסים ויוכל להשתמש בהם לפי הצורך. בכיס אחד צריך להיות מונח המאמר: "בשבילי נברא העולם", ובכיס שני: "אנוכי עפר ואפר" (מאוצר החסידות).

ניתן לדון במשמעות הכיסים; מצד אחד ההכרה בערך עצמך ומצד שני הענווה של האדם שבא בסופו של דבר, מעפר. לאחר מכן, ניתן לחלק לעל תלמיד שני כיסים עשויים מנייר, על אחד מהם כתוב 'גאוה' ועל השני 'ענווה'. בנוסף, מכינים אוסף של משפטים שמבטאים גאוה ומשפטים שמבטאים ענווה (למשל: "איזה כיף לי שאני חכם", "תודה שעזרת לי ללמוד למבחן, בעזרתך הצלחתי"). כל תלמיד מקבל משפטים משני הסוגים ועליו למיין אותם לכיסים המתאימים. התלמידים שסיימו, יוכלו להוסיף משפטים משלהם לכל כיס.

פעילות נוספת